

ZVLÁŠTNOSTI PŘÍPRAVY A VEDENÍ OBRANY NA POČÁTKU VÁLKY

Zvláštnosti přípravy a vedení obranného boje v závislosti na terénních podmínkách je možné dokumentovat jejich stručnou charakteristikou v prostoru jihozápadních Čech.

Jihozápadní příhraniční prostor vyplňují rozsáhlé hřbety a lesní masívy **Českého lesa a Šumavy**, které jsou překonatelné většinou jen po silnicích nebo lesních cestách. Pohyb vojsk terénem je umožněn pouze v omezené míře. Šířka vhodných terénních úseků na jednotlivých přechodech dosahuje zhruba jen jednoho kilometru.

Vlastní pohoří **Šumava je překročitelné** z území NSR pouze na **pěti přechodech**, z nichž jen dva mají výkonné silnice (Bayrischer Eisenstein — Železná Ruda, Freyung — Strážný). Jeho překonání navíc zhoršuje v jihozápadní části, v úseku asi 30 km širokém, údolní nádrž Lipno a ve střední části, na horním toku řeky Vltava, slatě.

Český les je na našem území obtížněji průchodný než na západoněmecké straně, neboť je více zalesněn a svahy jsou relativně méně přístupné. Místy se vyskytují i bažiny. Pro jeho překročení je možné využít celkem devíti přechodů, avšak pouze tři mají výkonnou silnici (Furth im Wald — Domažlice, Waldmünchen — Klenčí pod Čerchovem, Vohenstrauß — Rozvadov). Ostatní přechody mají komunikace místního významu nebo žádné.

Půdy jsou středně až těžce kopné, převážně mělké a kamenité. Zemní stroje je možné použít pouze v omezené míře v údolích. Rozpořádání zeminy je možné dělat ručně nebo s využitím pneumatických souprav a trhavin.

V **šumavském podhůří** jsou však půdy lehce kopné, středně hluboké, místy ka-

menité. Pro okopové práce je možné použít téměř všechny zemní stroje. V **Podčeskoleské pahorkatině** a **Tepelské vrchovině** jsou půdy středně kopné, středně hluboké, místy těžce kopné a kamenité. V níže položených částech území směrem do vnitrozemí ČSSR je možné použít všechny zemní stroje; v rybníkaté oblasti je nutné počítat s vysokou hladinou podzemní vody.

Terénně nejvýhodnější přechody jsou v prostoru **Chebské pánve** (pět silnic a několik udržovaných cest) v **šířce asi 18 km** na směr Markredwitz, Cheb, Karlovy Vary a ve **Všerubském průsmyku** (čtyři silnice a několik udržovaných cest) v **šířce asi 14 km** na směr Cham, Nýrsko, Klatovy.

Půda ve **Všerubské vrchovině** má stejný charakter jako v **Podčeskoleské pahorkatině**. V **Chebské pánvi** jsou půdy převážně hluboké, lehce až středně kopné, těžké, značně jílovité. Hlinité a jílovitohlinité půdy jsou i v **Plzeňské pahorkatině**, kde je použití zemních strojů možné v plném rozsahu.

V příhraničním prostoru ČSSR převládají **větry západní a jihozápadní**, využitelné nepřítelem pro použití ZHN. Často se vyskytují mlhy a nízká oblačnost, zejména na jaře, na podzim a v teplejších obdobích zimy, což může ovlivnit činnost pozemního vojska, letectva i dělostřelectva, ztížit pozorování a omezit viditelnost.

V **zimě** mohou být v těchto oblastech omezujícími prvky bojové činnosti hlavně nízké teploty, sněhové srážky a výška sněhové pokrývky, závěje, zamrzání hladin řek, údolních nádrží a rybníků, náledí. V přechodných obdobích, hlavně na jaře a na podzim, je nutné počítat s častými a dlouhotrvajícími lijáky.

Zničením hrází velkých údolních nádrží budou dočasně nepřístupné a neprůchodné tyto prostory: údolí Ohře od státní hranice po Žatec, údolí Uhlavy od Nýrska po Plzeň, údolí Mže v prostoru Plzeň.

Západní část území ČSSR má dostatek lesních ploch větších rozměrů, kde jsou dobré podmínky vjezdu a rozmístění jednotek a útvarů. Bez velkých překážek mohou být dobrým úkrytem zejména větší lesní celky v nepřítisť členitém terénu, jako např. ve Slavkovském lese, Tepelské vrchovině, Plaské nebo Jesenické pahorkatině. Tyto lesní porosty umožňují skryté soustředování, přeskupování a zásobování vojsk a jsou také zdrojem materiálu pro ženíjní úpravy a maskování.

Z toho vyplývá, že

Pásma přikrytí bude zahrnovat především horské hřbety Českého lesa (šířoké až 20 km) a Šumavy (šířoké až 30 km) a dále československé a šumavské podhůří. Proto obrana vojsk vyčleněných do této části pásma přikrytí bude mít **charakter obrany v horském a zalesněném terénu**.

Kromě toho část pásma přikrytí bude probíhat v Chebské pánvi (úsek široký asi 18 km) a Všeřubské vrchovině (asi 14 km). Lze hodnotit, že v těchto úsecích musí být obrana organizována do hloubky, členitě

a podle všech soudobých zásad. Odolnost pásma přikrytí bude ve značné míře **závislá na udržení těchto prostorů**.

Hlavní pásmo obrany bude využívat výhodných terénních podmínek, které nabízí Slavkovský les, Tepelská vrchovina, Plzeňská pahorkatina a šumavské podhůří. Tam musí být obrana organizována obvyklým způsobem, jen v její jižní části a na některých směrech může mít ještě charakter obrany v horském a zalesněném terénu.

Hlavní úsilí divizí na hlavním pásmu obrany musí být soustředěno na směry, které navazují na prostory Chebské pánve a Všeřubské vrchoviny, tj. zejména Karlovy Vary, Žatec, Mariánské Lázně, Rakovník a Klatovy, Příbram, Klatovy, Tábor.

Je potřebné nepodceňovat nevýhody těchto prostorů, jakými jsou např. převažující směry větrů, náročné terénní podmínky pro ženíjní práce, časté mlhy omezující vedení palby, sníh či rozbahněný terén, který ztěžuje manévr vojsk i další, a předem mít připraveno adekvátní řešení.

Při organizaci obrany divizí a pluků v pásmu přikrytí nebo hlavním pásmu obrany je třeba především vzít v úvahu zásady vedení útočného boje armádami NATO a dále možné způsoby zaujetí určených obranných pásem a úseků.

Zásady vedení útočného boje armádami NATO na počátku války

Především je třeba respektovat názory pravděpodobného nepřítele na způsoby přechodu do útoku a vedení útoku na počátku války a spolu s tím i vliv terénních podmínek na naši západní hranici.

Vychází ze zkušeností z operační přípravy armád NATO v uplynulých letech je potřebné si plně uvědomit, že pro dosažení úspěchu velení NATO především požaduje:

Získat převahu ve vzduchu (při vedení bojové činnosti za použití jaderných zbraní i jadernou převahu) od okamžiku zahájení útoku a neustále ji udržovat v průběhu útočné činnosti. Tím si mimo palebné podpory útoku zabezpečit i výhodné podmínky pro přepravu výsadků, diverzních průzkumných skupin a účinně vedenou aeromobilní činnost vyčleněných sil útočících divizí.

Síly a prostředky, vyčleněné k útoku a jeho zabezpečení, použít **hromadně, současně do celé hloubky**, přičemž na zvolených směrech úderů vytvořit několikanásobnou převahu nad protivníkem. Obvykle je vyžadována šestinásobná převaha, která však na počátku války bude pravděpodobně výrazně překročena.

Vést překvapivý mohutný počáteční palebný úder do celé hloubky obrany, vytvořit tak výhodné podmínky pro proniknutí úderných uskupení prvosledových divizí do výhodných prostorů, umožňujících zasazení druhých sledů a rozvíjení úspěchu do operační hloubky.

Útok vést v duchu doktríny **kombinovaného pozemního a vzdušného boje**, tzn. palby a údery vést do hloubky sestavy protivníka, který musí být překvapen a dezorientován rychlostí a účinností všech akcí.

Bojová činnost nepřítele bude proto zahájena hromadnými leteckými údery a za nimi bude okamžitě na výhodných směrech následovat útok uskupení jeho pozemních vojsk.

Hlavním způsobem zahájení útoku bude **útok z posádek a z prostorů soustředění**, rozvinutím z chodu a okamžitým přechodem do útoku za podpory letectva a dělostřelectva. Přesun divizí prvního sledu, rozvinutí do bojových sestav a překročení čáry zasazení má proběhnout co nejrychleji. Zahájení útoku má být na všech směrech současně. Divize prvního sledu se

přesunují na čáru zasazení po 3 až 4 osách, přičemž se počítá s průměrnou rychlostí pochodu 30 km . h⁻¹. K rozvinutí hlavních sil prvosledových divizí z pochodové do bojové sestavy jsou potřebné přibližně 2 hodiny. Znamená to, že jejich útok může být zahájen po 3 až 4 hodinách po opuštění prostorů soustředění.

Současné se zahájením útoku bude široce realizována aeromobilní činnost a vysazování taktické výsadky do celé taktické hloubky obrany, počínaje již mezerou mezi prvním a druhým postavením pásma příkrytí.

Zvláště účinná může být **aeromobilní činnost**, která spočívá v přepravě speciálně připravených vševojskových jednotek silami a prostředky organického nebo posilového vojskového letectva do předem určených prostorů, ve vedení úderů proti objektům ze země i ze vzduchu a v případném dalším rychlém manévru do nového prostoru. Hlavní předností těchto jednotek je jejich vysoká pohyblivost zabezpečující **překvapivost a rychlost akcí při dostatečné úderné síle**, která je k dispozici ihned po vysazení v prostoru bojové činnosti.

Aeromobilní jednotky a taktické vzdušné výsadky (TVV), popřípadě i diverzní průzkumné jednotky, budou především použity k ovládnutí nebo zničení důležitých obranných objektů, k zabránění přísunu (manévru) záloh a druhých sledů protivníka, k dezorganizaci jeho velení a spojení, k narušení činnosti týlu a tím k podpoře vlastních vojsk, která překonávají pásmo příkrytí a v dalším prolomují hlavní pásmo obrany. Jejich úkolem může být i klamná a demonstrační činnost.

K **vedení průlomu**, zpravidla v poměrně úzkém pásmu, se soustřeďují hlavní síly prvosledových divizí tak, aby bylo dosaženo potřebné převahy. Ta má zabezpečit údernému uskupení v součinnosti s aeromobilními jednotkami a TVV působícími v sestavě protivníka rychlé proniknutí do hloubky jeho obrany, prolomení pásma příkrytí z chodu, vytvoření koridoru a pronikání dalších sil a prostředků brigád a divizí. Jejich okamžitým zasazením zabezpečit další narůstání bojových možností tak, aby byly vytvořeny výhodné podmínky k **prolomení hlavního pásma obrany v krátké době** a vzhledem k aktivní aeromobilní činnosti a bojům TVV bez možnosti přísunu druhých sledů protivníka k posílení obrany či k vedení protiztečích nebo protiúderu.

Pokud by se nepříteli nedařilo tento zámysl takto realizovat, je možné předpokládat zasazení druhosledové divize armádní

ho sboru, a to buď k prolomení, nebo až k dokončení průlomu hlavního pásma obrany.

Pro úspěšný boj v horském a zalesněném terénu mají nejlepší předpoklady především pěší, vzdušné výsadkové a aeromobilní divize a jednotky vojskového letectva. Použití těchto svazků v pásmu proti ČSSR je však méně pravděpodobné a tyto úkoly budou plnit především **mechanizované jednotky přepravované vzduchem bez těžké techniky jako TVV či aeromobilní výsadky nebo přesunující se** pro tanky nedostupným terénem **pěšky**. Pěchota bude tudíž rozhodující silou a ponese hlavní tíhu boje v horském a zalesněném terénu. Jednotky vojskového letectva by měly být v maximální míře zasazovány k podpoře pěchoty s cílem zabezpečit její pohyblivost.

Horský a zalesněný terén našeho západního pohraničí může **významně ovlivnit** jak možnost manévru, tak i uskupení vojsk nepříteli a celkový zámysl jejich použití. Úsilí nepříteli bude pravděpodobně především zaměřeno na **využití pro tanky dostupných širokých směrů** v tomto prostoru, kterými jsou především Chebská pánev a Všerubská vrchovina. Vůbec však nelze vyloučit ani rozhodnutí nepříteli o využití přechodů přes obě pohoří, především přes Český les.

Vedení bojové činnosti v horském a zalesněném terénu se bude zejména vyznačovat:

- nesouvislou frontou přerušovanou příčnými horskými hřbety či hustými lesy, kdy útok bude veden výrazně na směrech, v řadě případů bez možnosti součinnosti (zejména palebné) se sousedy, s úpornou snahou o ovládnutí dominant,

- použitím mechanizovaných jednotek jako pěších spolu s vrtulníky všeho druhu k přepravě i palebné podpoře s cílem realizovat zásadu útočit shora dolů, ovládnout dominanty, vést úder do týlu (čelní úder bude výjimečný, nejčastěji jen na poutacím směru),

- větší decentralizací velení, přenesením odpovědnosti na nižší stupně velení a tím i k větší škále ve výběru konkrétních způsobů vedení boje jednotkami,

- rozčleněním útoku na období s postupným ovládnutím bráněných prostorů, rajónů a terénních překážek,

- vytvářením úderných uskupení zejména na nižších stupních v síle čtyř, rot, praporů, v jejichž sestavě budou jak mechanizované a tankové jednotky, tak dělostřelectvo, PVO, ženijní a další jednotky.

Závěrem je možné shrnout, že bude používáno **netradičních forem a způsobů vedení boje**, které zpravidla vyjadřují snahu vyhnout se čelnímu útoku a **lští, rychlosti, překvapením a dovedností** zdolat jednotlivá ohniska odporu. **V daleko větší míře**

než v jiném prostředí budou používány **aeromobilní jednotky**, vytvořené ze vševojskových jednotek bez většiny těžké techniky s použitím bojových i dopravních vrtulníků jak u amerických, tak i západo-německých svazků.

Možné způsoby zaujetí obrany na státní hranici

Obranná pásma a úseky divizí a pluků v pásmu přikrytí a hlavním pásmu obrany (popřípadě obranné rajóny praporů v pásmu přikrytí) mohou být zaujímány v různých situacích. Ty mohou mít základní podobu při:

- ohrožení socialistického tábora nepřátelskou agresí **po předchozím zvyšování napětí**,

- **prudkém narůstání** nebezpečí rozpoutání války imperialisty,

- **nenadálém** napadení ČSSR (socialistického tábora).

Zásady zaujetí obrany na obou pásmech jsou v prvé a druhém případě všeobecně známy. **V případě ohrožení** zaujímají vojska obranu skrytě, v krátkých lhůtách, zpravidla postupně a pod ochranou zvlášť vyčleněných vojsk nadřízeného, prostředků PVO a vojsk Pohraniční stráže. **Ve druhém případě** mohou být přesuny vojsk do stanovených pásem obrany **uskutečňovány současně všemi silami** prvosledových divizí, na široké frontě, **v průběhu jedné noci**, a to i přímo z míst stálé dislokace a prostorů cvičení (bez zaujetí prostorů soustředění).

Nejsložitější situace nastane při nenadálém vzniku válečného konfliktu. Vojska mohou být v této době buď v mírové posádce nebo ve výcvikovém prostoru, popřípadě na přesunu z výcvikového prostoru do posádky. Podle dislokace pohraničních útvarů a svazků a jejich momentální činnosti je možné, že za této situace

- vyčleněným plukům a praporům — zvláště dislokovaným v blízkosti státní hranice a nacházejícím se v posádkách — **se podaří spolu s posilovými prostředky zaujmout obranu** v pásmu přikrytí a ostatním silám a prostředkům divize na hlavním pásmu obrany,

- tyto pluky, prapory a posilové prostředky opustí mírové posádky (VVP, železniční převoz) směrem ke státní hranici, **ale dojíždějí do stanoveného prostoru a zaujmou tam obranu** (především v pásmu

přikrytí) **se jim podařit již nemůže**, a to jak vzhledem k časové tísní, tak i v důsledku aktivity TVV a aeromobilních jednotek nepřítele.

Řešit tuto situaci je možné tak, že

- a) pluky a prapory zaujmou obranu v **neplánovaných prostorech** na čáře, na kterou se jim podařilo vyjít a která poskytuje výhodné podmínky k vedení obranného boje,
- b) pluk (prapor) opustí posádku ve směru ke státní hranici a **v bezprostřední blízkosti své posádky** zaujme obranný úsek (rajón).

Pro obě varianty je společné, že možné čáry přechodu do obrany je možné vybrat ještě v míru, pro každou připravit zámýsl boje, částečně je ženijně upravit, vzájemně je sladit s nejbližšími posádkami, jejich zaujetí nacvičit apod. Přesto se domnívám, že zaujetí obranného úseku v blízkosti posádky má tu **výraznou výhodu**, kterou představuje **časové zvýhodnění** této varianty, a proto by měla ve většině případů dostat přednost.

Závěrem je možné konstatovat, že způsob zaujetí obranných pásem, úseků a rajónů, které odpovídají vzniku válečného konfliktu, zásadně ovlivní způsob odolnosti obrany, jako jednoho ze základních ukazatelů kvality soudobé obrany. Způsob zaujetí bude totiž dán především **časovými možnostmi** vyčleněných vojsk na přípravu obrany, které budou rozhodovat o její úrovni. Při dostatku času budou moci zvláště vojska přikrytí organizovaně vyjít na státní hranici, plně využít všech předem dlouhodobě připravených ženijních obranných opatření a navíc je ještě dále rozšířit (především ženijními zátarasy všeho druhu), doplnit a zkvalitnit.

Na množství času, který budou mít velitelé po zaujetí obrany k dispozici, bude záviset i **kvalita organizace boje** — na všech stupních mohou proběhnout rekognoskace, upřesnění součinnosti, palební ničení nepřítele, promyšleny otázky všestranného zabezpečení a další.

Dosáhnout vysoké odolnosti a aktivnosti obrany na obou pásmech obrany znamená, že velitelé všech stupňů budou včas seznámeni se specifickými této obrany na počátku války a při její přípravě budou plně respektovat její zvláštnosti, tzn. pozitivních vlivů využívat ve svůj prospěch a záporné negovat vhodnými opatřeními.

Z předcházející analýzy vyplývá, že na vybraných směrech k útoku proti ČSSR, tj. především v Chebské pánvi a Všeubské vrchovině, je možné očekávat soustředěný úder až dvou divizí s dvěma brigádami v prvním sledu, přičemž hlavní úder může být veden vnitřními křídly (brigádami) spolu s aeromobilní činností a vysazením dalších sil a prostředků ze zbývajících brigád do taktické hloubky obrany. Zkušenosti z operační přípravy armád NATO v roce 1985 ukazují, že na zvolených úsecích průlomu mohou být vytvářeny velmi vysoké hustoty tanků (do 70 až 90) i bitevních vrtulníků (10 až 15) na 1 km úseku průlomu.

Proto **úsilí obránce** musí být především soustředěno na:

1. Optimální **využití všech obranných zařízení**, která jsou dlouhodobě v míru připravována, upravit je a dále doplnit a sladit se ženijními zátarasy.

2. Využití všech **výhod horského a zalesněného terénu**, které tento terén obránci přináší. Předpokládá-li nepřítel využití při útoku netradičních způsobů, pak i naše velitele musí zdobit chytrost, vynalézávost, samostatnost, rychlost atd.

3. Organizování obrany, aby zabezpečovala

- účinnou **protitankovou obranu**, která by byla schopna odrazit hromadný úder tanků, BVP a OT **především v úsecích průlomu nepřítele**,

- efektivní **protivzdušnou (protivrtulníkovou) obranu**, která podstatně omezí (zmaří) aeromobilní činnost nepřítele; přitom se na ní musí podílet **všechny síly a prostředky** divize (pluku) podle svých palebných možností,

- promyšlenou aktivní **protivýsadkovou činnost**, která umožní zahájit boj s TVV jak ve vzduchu, tak po vysazení a podstatně sníží bojové možnosti vysazených sil a prostředků nepřítele; podíl na této činnosti by měly mít všechny prvky bojové sestavy (kromě prvosledových rot) podle předem rozdělené odpovědnosti za jednotlivé prostory,

- důslednou **kruhovou obranu** opěrných bodů rot a čet tak, aby bylo možné odrážet současný úder nepřítele z několika směrů; přitom tato zásada musí platit pro všechny prvky bojové sestavy i místa velení.

4. Trvalou vysokou pohotovost (alespoň vyčleněných jednotek) **k okamžitému zahájení boje** se vzdušným či pozemním nepřítelem přicházejícím (přilétajícím) z kteréhokoli směru.

Velitelé všech stupňů musí současně vycházet z předpokladů **omezených možností manévru druhými sledy a zálohami** (například k vedení protizteče, zaujetí palebných čar, čar zaminování apod.), stejně jako útvary a jednotkami z pasivních směrů, protože takovéto směry prakticky žádné — především vzhledem k aeromobilní činnosti — nebudou.

O to **větší pozornost musí věnovat manévru palbou**, který se tak ve většině případů stane neoperativnějším a neefektivnějším způsobem reakce na změnu situace. Manévr palbou bude důležitým nejen při boji s úderným uskupením nepřítele při odražení jeho zteče, ale i při boji s výsadky, protože je velice rychlý a zabezpečuje vysoký stupeň spolehlivosti zničení pozemních cílů.

Jednotkami **v pásmu přikrytí** jsou prakticky stanoveny úkoly **jako jednotkám v zabezpečovacím pásmu** obrany, budovaném mimo dotyk s nepřítelem v průběhu války. Jejich cílem je rovněž zdržet útok nepřítele, donutit ho, aby se rozvínil a útočil pro něho v nevýhodném směru, způsobit mu ztráty a získat čas k přípravě obrany pro prvosledové divize na hlavním pásmu obrany. Předem nastavené odhady vyčleněné k obraně zabezpečovacího pásma po splnění tohoto úkolu rovněž budou ve většině případů zaujímat svá postavení ve druhém sledu divize (armády).

Jaké je třeba především vidět zvláštnosti? Odchod vojsk **přikrytí** a Pohraniční stráž z pásma **přikrytí** povede nejen ke ztrátě zabezpečovacího pásma, ale především **ke ztrátě našeho státního území**, a to má svůj hluboký politický význam. Proto souhlas nadřazeného (velitele divize či armády) k zahájení odchodu by měl být opatřením, ke kterému ho donutí jen krajní nutnost a rozkaz k němu by měl být vydán až po vyčerpání všech možností posílení či podpory vojsk **přikrytí** a Pohraniční stráž dalšími silami a prostředky z hlavního pásma obrany. Navíc, z hlediska vojenského, ztrátou Českého lesa a Šu-

mavy umožňujeme, aby obranných výhod těchto horských pásem **plně využil nepřítel** po našem přechodu do útočné operace.

Rozhodně by nemělo být ojedinelým jevem **plánovitě ponechání jednotek k vedení boje v obklíčení**, ke kterému jsou v horském a zalesněném terénu zvláště výhodné podmínky. Tyto jednotky svou aktivitou, načasovanou podle potřeb vojsk jak bránících hlavní pásmo obrany, tak přecházejících do útoku proti agresoru, mohou výrazně přispět k jeho úspěšnému zahájení i průběhu. Za zvážení stojí rovněž ponechání motostřeleckých praporů v týlu nepřítel, zvláště k tomuto účelu vybraných a už v míru připravovaných, které po přechodu našich vojsk do útoku začnou plnit úkoly **přepadového odraďu**.

V průběhu bojů o pásmo překrytí musí být **zjištěn směr hlavního i vedlejšího (vedlejších) úderu nepřítel** a včas přijata opatření k zesílení hlavních pásem obrany na těchto směrech. Odrážet nepřítel před hlavním pásmem obrany je možné především odpovídající koncentrací sil a prostředků obránce, podle potřeby pružně narůstající, jakož i aktivně a úporně vedenou obranou na těchto rozhodujících směrech. Proto bude nutné — a mnohdy vzhledem k aktivitě nepřítel v celé taktické hloubce ne právě jednoduché — přehodnotit původně přijatý záměr boje, uskutečnit manévry silami a prostředky z méně důležitých směrů a zabezpečit takové hustoty úderných a palebných (zejména protitankových) prostředků a ženijních zátarasů, které vytvoří **předpoklady pro splnění tohoto cíle**.

K dosažení odolnosti a aktivity obrany divizí na hlavním pásmu obrany není nadsázkou, bude-li se výrazná pozornost věnovat **zabezpečení úspěšného boje s TVV, aeromobilními jednotkami a diverzními průzkumnými skupinami**. Závažnost tohoto problému vyžaduje, aby si velitel divize k přípravě a nepřetržitému řízení tohoto boje vyčlenil část štábu (zvláštní skupinu)

divize, která bude **pracovat pod velením zástupce velitele**. Jejím úkolem může být:

1. **V období organizace boje** (do zahájení agrese) připraví velitel divize podrobné zhodnocení možností nepřítel (zejména prostory a objekty možného působení nepřítel, cíl této činnosti, síly a prostředky, které může použít, směry útoku, manévry apod.). Spolu s tím i návrh adekvátních opatření ze strany obránce (např. potřeba sil a prostředků k tomuto boji, kdo, kdy a kam je vyčlenit, palebné ničení nepřítel, manévry zátarasy, požadavky na zásah nadřazeného apod.) a návrh na rozdělení odpovědnosti jednotlivých velitelů útvarů a jednotek za přesně vymezené prostory (objekty) a na jejich vzájemnou součinnost při společné likvidaci nepřítel.

2. **V průběhu obranných bojů** podle konkrétní situace, v úzké součinnosti se skupinou pro plánování jaderného a palebného ničení a dalšími skupinami štábu divize, upřesňuje zpracované materiály, informuje velitele divize o probíhajících bojích, předkládá nové návrhy a po schválení zabezpečuje jejich okamžitou realizaci.

Přitom je třeba vidět, že i nadřazení velitelé budou tyto prostředky nepřítel hodnotit jako prioritní pro raketové a letecké údery.

Jedním z významným ukazatelů aktivity obrany jsou bezesporu dobře připravené a úspěšně vedené **protizteče druhými sledy** divizí a pluků. Základní podmínkou k jejich vedení však je, aby tato vojska byla nejen bojeschopná, ale i **volná** pro plnění tohoto úkolu. Je pravděpodobné, že tento požadavek bude zabezpečen jen v omezených případech. Znamená to, že samostatně vedené protizteče divizí či plukem budou výjimkou. Naopak lze předpokládat, že tyto síly a prostředky budou vytvářet **výhodné podmínky pro vedení armádního (frontového) protiúderu** a podle konkrétní situace budou připraveny k němu se připojit.